

سکته مغزی

سکته مغزی زمانی اتفاق می افتد که رگی خونی در مغز مسدود یا پاره شود، بدون درمان سلولهای مغز به سرعت می میرند و می توانند به ناتوانی جدی اندامهای بدن یا مرگ منجر شود. طبق آمارهای جهانی بیشترین مرگ و میر ناشی از سکته های مغزی به دلیل مراجعه با تاخیر به مراکز درمانی است. در درمان سکته مغزی، ثانیه ها نیز اهمیت دارد. وقتی اکسیژن به مغز نمی رسد، مرگ سلولهای مغز در چند دقیقه آغاز می شود. به شرط مصرف داروهای حل کننده لخته خون در سه ساعت ابتدائی پس از بروز سکته مغزی می توان از گسترش آسیب مغز کاست. وقتی بخشی از مغز از بین می رود، اندامهایی از بدن که توسط بافت از میان رفته مغز کنترل می شوند، از کار می افتند. به عبارت دیگر سکته مغزی سبب ناتوانی بلند مدت جسمی می شود.

علائم بیمار با احتمال سکته مغزی حاد

در شناسایی علائم سکته مغزی از معیارهای FAST استفاده می شود

F(Face): وجود ضعف ناکهانی و یک طرفه در صورت که با معاینه کردن به صورت زیر مشخص می شود. از بیمار خواسته می شود ابروهای خود را بالا ببرد، پلک های خود را بسته و فشار دهد و یا لبخند بزند، در هر کدام از این سه معاینه عدم قرینگی وجود داشته باشد بعنوان معیار ثبت تلقی می شود.

A(Arm): هر گونه ضعف ناکهانی و یک طرفه در دست را شامل می شود، بدین صورت معاینه می گردد که از بیمار خواسته می شود در

حالت خوابیده و نشسته هر دو دست خود را با چشمان بسته همزمان بالا ببرد و به مدت ۱۰ ثانیه نگه دارد. هر گونه غیر قرینگی بصورت تست مثبت تلقی می شود. این معاینه برای اندام تحتانی هم در حالت خوابیده انجام می شود.

S(Speech): هر گونه اختلال ناکهانی در بیان یا درک گفتار به عنوان معیار مثبت تلقی می شود.

T(Tim): بروز هر یک از علائم فوق بصورت ناکهانی بوده و اگر از شروع این علائم از آخرین باری که بیمار سالم دیده شده است، کمتر از سه ساعت سپری شده باشد نیاز فعال کردن فعال کردن کد استروک یا سکته مغزی و در صورت نیاز اورژانس ۱۱۵ در مراکز مجهز اورژانس هوائی فعال شود.

علائم سکته مغزی

بازتوانی:

بازتوانی سکته مغزی روندی چند وجهی است و هدف بازبایی کارکردهای از دست رفته فیزیولوژیک و روانی و نیز فراهم سازی و آموزش فرد جهت تطابق با این اختلال کارکرد میباشد. شروع بازتوانی در سکته مغزی از روز اول بستری در بیمارستان آغاز میشود و برنامه کلی و هدف گذاری با توجه به کارکردهای از دست رفته پایه گذاری می شود و طول مدت آن بسته به رسیدن بیمار به اهداف بازتوانی تعریف شده متفاوت است.

بازتوانی در چهار حیطة با نظر پزشک مغز واعصاب معالج و متخصص طب فیزیکی انجام خواهد شد. بازتوانی مورد نظر شامل فیزیوتراپی، کاردرمانی، رسیدگی به اختلال بلع و تکلم و توجه به وضع خلقی هیجانی و شناختی است.

علل بروز سکته مغزی

- ۱-ضخیم و سفت شدن دیواره رگ های خونی بدنبال پلاکت های ساخته شده از چربی، کلسیم،کلسترول و ...
- ۲-فشارخون بالا
- ۳-دیابت
- ۴-چاقی
- ۵-استعمال دخانیات
- ۶-کلسترول بالا
- ۷-عدم انجام فعالیت بدنی مناسب و چاقی و اضافه وزن
- ۸- مصرف الکل
- ۹-عدم رعایت رژیم غذایی مناسب حاوی سبزیجات و میوه، غلات و ماهی و مصرف بیش از اندازه چربی، نمک و کالری
- ۱۰-استفاده از قرصهای پیشگیری از بارداری یا هورمون درمانی با قرص های حاوی استروژن
- ۱۱-سابقه شخصی و یا خانوادگی سکته مغزی، سکته قلبی یا حمله ایسکمیک گذرا

علائم سکته مغزی

- ۱-بروز ناکهانی ضعف و بی حسی در یک طرف بدن
- ۲-تغییر ناکهانی دید در یک یا دو چشم یا دشواری بلع غذا
- ۳-تاری دید بخصوص در یک چشم
- ۴- سردرهای شدید بدون علت
- ۵-مشکل در صحبت کردن، درک صحبت و شناخت دیگران
- ۶-احساس بی حسی یا فلج ناکهانی در یک طرف صورت و دست یا پای یک طرف بدن
- ۷-گاهش ناکهانی قدرت بدن، تعادل بدن و قوای حسی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی خراسان شمالی
بیمارستان پورسینا

واحد آموزش به بیمار و سلامت همگانی

با آرزوی سلامتی

آدرس وب سایت بیمارستان :

nkums.ac.ir/category/1541

زمان طلایی برای نجات جان بیمار حداکثر

۳ ساعت از زمان شروع علائم است

عوامل موثر

در بروز سکته مغزی

- سیگار
- فشار خون بالا
- چربی بالا
- کم تحرکی
- بیماری قلبی

شناخت علائم + مراجعه فوری = رهایی از یک عمر ناتوانی

معاونت همگانی بیمارستان پورسینا

بیمارستان پورسینا

۸- به هم خوردن تعادل بدن به طور ناگهانی که احتمالاً با حالت تهوع ، استفراغ کردن، تب ، سسکه و یا قورت دادن غذاها به سختی

۹- بیهوش شدن فرد و بی اختیاری ادرار و مدفوع

اقدامات اولیه در مواجهه با سکته مغزی

۱- اگر شما و یا همراهمان، دچار هر یک از علائم سکته مغزی شد، باید سریعاً به مرکز درمانی مراجعه نمایید.

۲- علائم سکته مغزی را نادیده نگیرید، حتی اگر فقط یک علامت داشتید و یا علائم خفیف بودند و یا بر طرف شدند .

۳- فرصت را از دست ندهید. هر یک دقیقه حیاتی است .

۴- اگر یکی یا چند تا از علائم سکته مغزی را برای بیش از چند دقیقه داشتید، با ۱۱۵ تماس بگیرید .

۵- زمان شروع علائم سکته مغزی را به پزشک اطلاع دهید.

آزمون سکته مغزی : حرف زدن / لیخند زدن / تکان خوردن

* چهره : از فرد بخواهید لیخند بزند، آیا یک طرف صورت بی حس است ؟

* بازوها : از فرد بخواهید دست هایش را بالا ببرد، آیا یک دست پایین است؟

* حرف زدن : از فرد بخواهید یک جمله ساده را تکرار کند آیا در به یاد آوردن و بیان مشکلات با دشواری روبرو است .

مراقبت پس از ترخیص :

۱- در برنامه باز توانی شرکت نمایید.

۲- پزشک خود را به شکل منظم ملاقات نمایید .

۳- داروهای خود را مطابق دستور پزشک مصرف نمایید .

۴- فعالیت بدنی و مراقبت های دوره ای را بر اساس دستور پزشک معالج تنظیم کنید .

۵- اگر مبتلا به دیابت هستی، قند خون را کنترل کنید .

۶- فشار خون خود را به طور مرتب کنترل کنید .

۷- دخانیات (سیگار ، قلیان، پیپ، چپق) نکشید و از افراد مصرف کننده مواد دخانی دوری کنید. الکل و دخانیات مصرف نکنید.